

COMUNICAT EN DEFENSA DELS PREMIS ALS LLIBRETS DE FALLA 2026

Davant la recent publicació de la convocatòria de subvencions als premis dels llibrets de falla per a les Falles 2026, promoguda per la Conselleria competent en matèria de Política Lingüística, manifestem la nostra profunda preocupació pels canvis introduïts en les bases reguladores.

Considerem que la nova orientació de la convocatòria desvirtua l'esperit que històricament ha definit estos premis, en prioritzar criteris vinculats al volum, a la quantitat o a la inversió econòmica, en detriment dels valors essencials que han de regir qualsevol reconeixement cultural: la qualitat literària, la coherència editorial, la creativitat, l'originalitat i el compromís amb la llengua.

El llibret de falla no és un mer producte imprés ni una qüestió pressupostària. És una expressió cultural arrelada, una eina de difusió lingüística i un espai de creació literària que mereix ser valorat amb criteris rigorosos i equitatius.

Un llibret faller hauria de ser reconegut pel seu contingut, qualitat literària, creativitat i aportació cultural, no pel pressupost invertit en la seua producció o per la quantitat d'empreses publicitàries aconseguides. Premiar principalment els recursos econòmics suposa desvirtuar l'essència mateixa del premi.

Si el criteri determinant acaba sent la capacitat de contractar serveis externs de correcció professional, maquetació avançada, disseny gràfic o fins i tot redacció de continguts, s'està afavorint clarament a les comissions amb major disponibilitat econòmica. Açò genera una desigualtat estructural ja que no totes les comissions compten amb els mateixos recursos, però que també elaboren els llibrets amb esforç propi, dedicació voluntària i estima per la cultura fallera.

Les comissions compensen la falta de recursos amb hores de treball, implicació col·lectiva i una autenticitat que naix del treball fet des de dins. En molts casos, el resultat pot estar perfectament a l'altura —o fins i tot superar— el de comissions que deleguen parts essencials del procés creatiu a empreses externes.

Per tant, si es premia més la inversió econòmica que el contingut real, el premi deixa de ser un reconeixement a l'esforç, al mèrit cultural, a la correcció lingüística i a la promoció del valencià i passa a ser un reflex únicament de la capacitat financera. I això contradiu l'esperit participatiu, popular i igualitari que caracteritza les Falles.

Aquest premi hauria per tant de premiar la qualitat del contingut, l'originalitat i el treball propi de la comissió, garantint així una competició justa i coherent amb els orígens d'aquest premi i els valors de la festa.

A més, un premi que puntua en base a criteris, la majoria dels quals ni tan sols requereixen obrir el llibret ni llegir-ne part del contingut, no pot considerar-se un premi literari de prestigi ni tampoc un vertader instrument de promoció del valencià.

Per tot això, reivindicuem:

1. Mantindre l'acte de lliurament de premis enguany, garantint que els corresponents palets es lliuren abans de les Falles, com ha sigut tradició, per tal de respectar la planificació de les comissions i el valor simbòlic que este reconeixement té dins del calendari faller.

2. Constituir un grup de treball estable, amb representació de les juntes locals falleres i de les comissions amb trajectòria consolidada en la participació en estos premis, amb l'objectiu de consensuar les bases de la convocatòria del pròxim exercici, assegurant la transparència, l'equitat i l'adequació als valors culturals que han de presidir estos guardons.

3. Defensar la futura reconversió d'estes ajudes en un autèntic concurs cultural, amb un jurat qualificat i independent, integrat per professionals del món de la literatura, la filologia, el disseny i la cultura festiva, de manera que puguen primar de manera clara els criteris de qualitat, coherència, originalitat i aportació cultural per damunt del pressupost econòmic o del volum dels llibrets.

Com hem dit, els llibrets de falla constitueixen una de les manifestacions més genuïnes de la festa. Són memòria col·lectiva, patrimoni escrit, vehicle de normalització lingüística i espai de creació literària popular. Formen part indissociable de la identitat de les comissions i de la mateixa essència de les Falles.

Cal recordar que les Falles estan reconegudes per la UNESCO com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat des de 2016. Este reconeixement internacional no es fonamenta únicament en el monument o en l'espectacle festiu, sinó en tot el conjunt d'expressions culturals, artístiques i literàries que conformen la festa, entre les quals el llibret ocupa un lloc central.

Defensar uns premis justos, rigorosos i orientats a la qualitat no és una qüestió accessòria. És una responsabilitat col·lectiva amb la cultura, amb la llengua i amb el futur de la festa.

Per tot l'exposat, instem a l'administració a obrir un espai de diàleg i revisió que permeta reconduir esta situació i garantir que els premis als llibrets continuen sent un veritable estímul a l'excel·lència cultural i lingüística dins del món faller.

Amb fermesa, rigor i voluntat constructiva.

(Nom del col·lectiu, grup, juntes locals, comissions...)